

Vaikuttavuus

- Sosiaalialan asiakastyön
&
asiakastietojärjestelmien
mieluisa haaste!

Vaikuttavuuden arviointi ...

- ...tavoitteiden saavuttamisena?
- ...toimenpiteiden seurauksena?
- ...palvelujärjestelmän kykynä saada aikaan vaikutuksia?
- ...suhteessa tarpeisiin?
- ...mekanismien tarkastelemisena?
(Rajavaara 2006, 32-46.)

*”Laaja toiminnallinen paradigma/organisaatiokulttuuri, joka ei ole mahdollinen ilman luotettavaa ja systemaattista tiedontuotantoa”
(Paasio 2003, i):*

- Mikä on ongelman/ilmiön luonne?
- Miten ja mihin toiminnalla pyritään?
- Kuinka toiminta on toteutettu?
- Mikä on havaittu asiakasmuutos?
- Kuinka arviointia hyödynnetään?

Sosiaalinen

- **Asiakastietojärjestelmissä** (Lehmuskoski 2006, 10.)
 - yksilön ja yhteisön vuorovaikutukseen liittyvä
 - yhteisöllinen, yhteiskunnallinen, yhteisöön hyvin sopeutunut
 - sosiaalityön ja sosiaalisen työn näkökulmasta lisäksi yhteiskunnallisten epäkohtien ehkäisemiseen ja korjaamiseen liittyvää, *varsinkin heikossa asemassa olevien auttamiseen tähtäävää* (kursivointi T.K.) ja heidän elämänhallinnan taitoihinsa liittyvää

Sosiaalinen näkyvämmäksi avuksi

- NYT kunta- ja palvelurakennemuutos ja sosiaalialan kehittämistyön uudet tuulet (esim. ”TATO-uudistus”/STM) kannustavat läpivalaisuun
 - yhteinen sosiaalialan työ; tavoitteet, keinot, toteutus ja arviointi avoimeen, systemaattiseen tarkasteluun
 - yhteinen ”hyvinvointityö”: joustavat rajojen ylitykset ja laajenevat avoimen, systemaattisen kehittämisen kehät (erilaiset kontekstit: kunta, seutukunta, maakunta, usean maakunnan alue, valtakunta jne.; ”sektorien” ja organisaatorajojen ylittäminen, monitieteisyys, ”poikkihallinnollisuus”...)

Sosiaalinen vaikuttavammaksi avuksi

■ Tarvitaan

- käytössä olevaa ja jatkuvasti kehittyvää osaamista –
Sinisen meren purjehtijoitakin
- osaajille rohkeutta toiminnan tasolla tarttua
kiinnostaviin kysymyksiin – ”ilkeisiin ongelmiinkin”
- nöyryyttä hyväksyä keskeneräinenkin kelvolliseksi –
”lenkkinä ketjussa”
- aitoa avoimuutta ja kanavia monipuolisille dialogeille –
asiakkaan ääni kuuluvaksi ja näkyville uudistuviin
asiakastietojärjestelmiin
- rauhallisia resursseja tutkimus- ja kehittämistyöhön –
arkeen sosiaalialan perustyöhön ja sen rinnalle

Taustatietojen (suositeltavilla :) lähteillä...

- Heikkinen, Hannu L. T. & Rovio, Esa & Syrjälä, Leena (toim. 2006) Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Kansanvalistusseura.
- Julkunen, Ilse & Lindqvist, Tuija & Kainulainen, Sakari (toim. 2005) Realistisen arvioinnin ensimmäiset askeleet. Stakes. FinSoc Työpapereita 3/2005. Helsinki.
- Kim, W. Chan & Renée Mauborgne (2006) Sinisen meren strategia. Talentum.
- Kuusela, Pekka & Niiranen, Vuokko (toim. 2006) Realismin haaste sosiaalitieteissä. Oy UNIPress Ab.
- Lehmuskoski, A. (2006) Käsitelmäärittelyä asiakastietojärjestelmää varten. Sosiaalialan tietoteknologiahanke. Kuopion yliopisto, Terveystieteiden ja talouden laitos, Shiftec – tutkimusyksikkö. Luonnos 6.6.2006.
- Paasio, Petteri (2003) Vaikuttavuuden arvioinnin rakenne ja mahdollisuus sosiaalialalla. Stakes. FinSoc Työpapereita 3/2003. Helsinki.
- Rajavaara, Marketta (2006) Yhteiskuntaan vaikuttava Kela. Katsaus vaikuttavuuden käsitteisiin ja arviointiin. Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia 69. Helsinki: Kela.